

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

חגיגה - ג'

1. מדוע חרש שרק אינו שומע וכן אלם שרק אינו מדבר פטור מראיה וחייב בשמחה?

לענין שמחה חיובם ככל התורה. ולענין ראייה פטורים - ג"ש ראייה ראייה מהקהל. ובהקהל דרשו 'למען ישמעו' למעט מדבר ואינו שומע. 'למען ילמדו' למעט שומע ואינו מדבר - ואין הכוונה שאם אינו מדבר אינו יכול ללמוד, שהרי כשנכנס רבי לשיעור היו שתי אלמים יושבים לפניו ומנדים בראשם ומרחשים בשפתותיהם. בקש רבי רחמים והתרפאו. ונודע שהיו בקיאים בכל הש"ס. אלא הכוונה שאינו יכול ללמד. וקוראים למען 'ילמדו' [מלשון ללמד] ורב אשי הוכיח כדבריו: שאם היה הכוונה ללמוד, מ'למען ישמעו' נפקא.

2. אלו מימרות של ר' תנחום למדנו?

- א. חרש באוזנו אחת פטור שנאמר 'באזניהם'. ומיותרת המילה, שהרי הדין שצריך לקרא לפני כל ישראל נלמד מנגד כל ישראל, ושצריך שכולם ישמעו נלמד מ'למען ישמעו'.
- ב. חיגר ברגלו אחת פטור מן הראיה, שנאמר '...רגלים' והדין של בעלי קבין [רגלי עץ] שפטורים נלמד מ'פעמים' שמלמד על רגלים כמו 'מה יפו פעמיו' בנעלים בת נדיב. ועוד דרשו מפסוק זה - כמה נאין רגליהן של ישראל בשעה שעולין לרגל. בת נדיב - בת אברהם שנקרא נדיב - נדיבי עמים נאספו עם אלוקי אברהם' שהיה תחילה לגרים והוא הנדיב הראשון.
- ג. ממשמע שנאמר 'והבור ריק' אינו יודע שאין בו מים? אלא מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו.

3. מעשה בר' יוחנן ב"ב, ור"א בן חסמא שהלכו להקביל פני ר' יהושע בפקיעין, ובקש מהם לשמוע מה דרש ר' אלעזר בן עזריה. מה דרש?

- א. הקהל את העם האנשים, הנשים והטף. אנשים - ללמוד, נשים - לשמוע, טף - ליתן שכר למביאייהן. אמר להם ר' יהושע: מרגלית טובה היתה בידיכם וביקשתם לאבדה ממני? [מכיון שבתחילה לא רצו לדבר בפניו].
- ב. "את ה' האמרת היום וה' האמירך היום" אמר הקב"ה אתם עשיתוני חטיבה אחת [שבח מיוחד] בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם.
- ג. 'דברי חכמים כדרבנות' כמו הדרבן שמכוון הפרה לתלמיה להוציא חיים שתצמח תבואה, כך דברי תורה מכוונים לומדיהן מדרכי מיתה לדרכי חיים וכמו הדרבן שמיטלטל, כך דברי תורה נתינים להסרה ולביטול. וכמשמרות נטועים שקבועים במקומם. ומאיך אינם מחסרים את האדם כמסמר, אלא נטועים, שפרין ורביין. בעלי אסופות - ת"ח שיושבים בקבוצות, הללו מטמאין והללו אוסרים וכו' שמא יאמר אדם היאך אלמד כשהדעות חלוקות. תלמוד לומר 'כולם נתנו מרועה אחד' וקנה לך לב מבין לשמוע דברי כולם. בלשון הזה אמר ר' יהושע: אין הדור יתום כשרבי אלעזר בן עזריה שרוי בתוכו.

4. מה הטעם שלא רצו לומר בתחילה לר' יהושע את החידוש, ובמקום זה אמרו 'תלמידיך' אנו ומימיך שותימ'?

משום מעשה שהיה: בר"י בן דורמסקית, שהלך להקביל פני ר"א בלוד, אמר לו ר' אלעזר, מה חידושו בבהמ"ד? אמר לו נמנו וגמרו: בארצות עמון ומואב, מעשרין מעשר עני בשביעית. אמר לו יוסי פשוט ידך וקבל עיניך, והקפיד כיון שזו דרשה כבר מימות כנסת הגדולה. ואמר לו, שיאמר להם שאכן כווננו להלכה, שכך מקובלנו בזה.

הטעם שפטורות משמיטה: כיון שכבשום עולי מצרים ולא כבשום עולי בבל, שקדושה ראשונה קדשה לשעתה [עד שיגלו] ולא קדשה לעתיד לבא. והואיל והתורה, קדשו רק חלק מהארץ שינהג בו מצוות הארץ, והרבה כרכים הניחום כדי שישמכו עליהן עניים במתנות עניים בשביעית. לאחר שנתשיבה דעתו אמר, יה"ר שיחזרו עיני יוסי למקומן וחזרו.

5. איזהו שוטה הנזכר בכל מקום שפטור מן המצוות ומן העונשים ואין תוקף למכרו?

היוצא יחידי בלילה, הלן בבית הקברות, והמקרע כסותו. אם לא עשה זאת בדרך שטות - אפילו עשה שלושתם אין להחשיבו שוטה. אם עשה בדרך שטות - לר' יוחנן אפילו עשה אחת מהן. לרב הוגא לכל אחד לחוד יש הסבר: לן בבית הקברות - שתשרה רוח טומאה שיכשף. יוצא יחידי - אחזו גנדרופס - חולי דאגה. מקרע כסותו - בעל מחשבות ואינו שם לב. אבל עשה שלושתם, כמי שנגח שור חמור וגמל, שנהיה מועד לכל. ואמר רב פפא: שאם רב הוגא היה שומע הברייתא: 'איזהו שוטה, המאבד מה שנותנים לו' היה חוזר בו. שהרי מקרע כסותו לחוד נחשב שוטה. ונסתפקו: האם לפ"ז רב הוגא היה חוזר בו אף בלן בביה"ק ויוצא יחידי. תיקן.